OM

FRIHETSTIDEN.

NÅGRA ANMÄRKNINGAR

AF **NIKLAS TENGBERG.** ----------- STOCKHOLM. 1867. P. A. NORSTEDT & SÖNER KONGL. BOKTRYCKARE.

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör University of California Libraries, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i november 2014 av Bert H.

Förord.

De undersökningar, som gifvit upphof åt föreliggande historiska uppsats, hafva ursprungligen blifvit anställda i afsigt att läggas till grund för en inledning till Konung Gustaf III:s historia, ett arbete, hvarmed författaren sedan flera år tillbaka är sysselsatt. Då dessa undersökningar emellertid tagit en utsträckning vida utöfver det passande måttet för en sådan inledning, har det synts författaren lämpligt att offentliggöra deras resultat såsom en serskild afhandling.

Till ursäkt för det fall, att framställningssättet i någon punkt skulle synas alltför fritt, må nämnas, att Anmärkning ar ne från början varit redigerade såsom akademiska föreläsningar och deraf möjligen ännu i sitt omarbetade skick bära ett eller annat spår.

Lund i Januari 1867.Inledning.

Vid en allmän jemnförelse mellan de egenskaper, det oinskränkta envåldet synes böra påtvinga ett underlydande folks lynne och vilja, och dem, hvilka af en fri sjelfstyrelse antagligen utvecklas, skulle skäl, talande for den sednare, infinna sig mycket tjenstvilligare än sådana, som kunde lända envåldet till beröm. Men en sådan allmän jemnförelse kan ega värde endast för den, som efter de sistförflutna hundra årens erfarenhet ännu hoppas, att i tänkarens hufvud planen en gång skall kunna utkastas till en statsbyggnad, uti hvilken hvad folk som heldst skall finna sin trefnad — för den, som ännu tror, att lagar, hvilka öfver ett serskildt folk lör någon viss tid spridt idel välsignelser, nödvändigt vore egnade att äfven från hvart och ett annat slägte aflyfta hvarje lidande, fördrifva hvarje missnöje. Mera lönar det utan tvifvel mödan att historiskt betrakta ett serskildt folk, som varit utsatt för de mest motsatta statsformers inflytande. Dessa hafva möjligen någon gång medfört helt andra verkningar, än äfven den slugaste beräkning skulle kunnat förutsäga. Betraktaren har härvid en farlig klippa att undvika. Om den beräkning, hvilken ur de motsatta statsformernas eget väsende ville bestämma den enas och andras inflytande, egentligen ryckte sitt ämne utom verklighetens verld, så har deremot den historiska betraktelsen svårt att få sitt föremål skildt från en mängd främmande ting, som omgifva detsamma och gerna häfta dervid. Frestelsen är stor att anse mången vare sig glädjande eller sorglig företeelse såsom det herskande statsskickets alster, om den också antingen är den sent utvecklade broddén af ett förflutet tidehvarfs utsäde eller ett hastigt rotfåstadt frö, inflyttadt af den allmänna verldsbildningens flägtar. Vill man der-